

Asia: VN/8329/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kotoutumislain korvaukset (61-62 §)

Kotoutumisen edistämisestä annettuun, 1.1. 2025 voimaan tulevaan lakiin esitetään muutoksia, jotka aiheuttavat todennäköisesti kunnille lisäkustannuksia. Kotoutumislain mukaista kotoutumisen edistämiseen tarkoitettua kunnille maksettavaa laskennallisen korvauksen aikaa esitetään lyhennettäväksi kolmesta vuodesta kahteen vuoteen, lukuun ottamatta pakolaiskiintiöstä Suomeen tulleita ja heidän omaisiaan.

Korvauksen maksamisajan lyhentäminen heikentää kuntien taloutta, sillä kotoutumisesta aiheutuvat kustannukset eivät pääty, vaikka laskennallisen korvauksen aika lyhenee. Kuntataloudessa tämä tarkoittaa kiristyksiä muihin toimialojen budjeteissa. Erityisesti kotoutumisesta maksettavien korvausten vähentäminen kohdistuu kaupunkeihin, joissa on paljon maahanmuuttajia.

Maksu käyttämättä jääneen tapaamisen tulkkauksekustannuksesta (32 a §)

Kotoutumislakiin esitetään lisäystä, jonka mukaan kunta tai työvoimaviranomainen saa periä maahanmuuttajalta tai kotoutumisasiakkaalta tulkitsemisen järjestämisestä aiheutuneet kustannukset, enintään 51,5 euroa. Periaate on oikeansuuntainen, sillä maahanmuuttajan ja kotoutuja-asiakkaan on hyvä oppia noudattamaan suomalaisen yhteiskunnan pelisääntöjä, mm. sovittuihin tapaamisiin saapumista ajallaan. Lainkohdassa painotetaan harkinnanvaraisuutta ja sitä, että asiakkaan on ymmärrettävä, että maksu voidaan periä. Maksamattoman laskun periminen viivästyskorkoineen voi aiheuttaa ongelmia sekä kunnan että maahanmuuttajan kohdalla.

Alaikäisenä yksin tulleiden tuki (34, 69 §)

Lakiesityksen mukaan alaikäisenä maahan yksin tulleiden lasten ja nuorten jälkihuollon tuen yläikäraja lasketaan nykyisestä 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen. Muutos heikentää huomattavasti Suomeen ilman huoltajaa tulleiden nuorten kotoutumisen onnistumista, hakeutumista koulutukseen ja kiinnittymistä yhteiskuntaa. Näiden nuorten syrjäytymisriski on suuri, ja käsiteltävänä oleva muutosesitys heikentää nuorten asemaa entisestään. Nuorten syrjäytyminen johtaa suuriin

yhteiskunnallisiin ongelmiin, jotka näkyvät selvästi jo lukuisissa muissa länsi-Euroopan maissa. Muutosta ei ole perusteltu muuten kuin säästöisyyllä, mutta muutoksesta koituvat säästöt ovat vähäiset ja siitä erittäin todennäköisesti aiheutuvat kustannukset tulevat olemaan korkeat.

Pakolaisten vastaanotto (44 §)

Lakiesityksen säädöskohtaisissa perusteluissa esitetään esitetyn muutoksen taustalla oleva hyvinvointialueiden ja kuntien työnjako. Tähän lainkohtaan ei ole huomauttamista.

Muut huomiot

-

Salmi Petra
Uudenmaan liitto - Va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen,
Suunnittelupäällikkö Ulla-Mari Karhu